

ጠባይዕ

subst. [Plur. vocis ظبيعة] m. et fem. , Pl. ጠባይዓት ፣, 1) *natura* a) animalium, vel *indoles insita* ፡ ጠባይዐ ፡ (v. ህላዌ ፡) እንስሳ ፡ φύσεις ζώων Sap. 7,20; ጠባይዕ ፡ ዘእንላ ፡ እመሕያው ፡ ἡ ἀνθρωπίνην φύσιν Chrys. ho. 5; ሕገ ፡ ጠባይዕ ፡ νόμος φύσεως Chrys. ho. 27; ፍትወት ፡ እንስሳዊት ፡ እምከመ ፡ ተሠልጠት ፡ ትሬሲ ፡ ጠባይዒሁ ፡ ለብእሲ ፡ ከመ ፡ ጠባይዐ ፡ እንስሳ ፡ Fal. f. 15; Christus ነሥኦ ፡ ዘዚኦ ፡ ጠባይዐ ፡ Syn. in Prol.; በእንተ ፡ ተዋልጦ ፡ ጠባይዐ ፡ እንላ ፡ እመሕያው ፡ F.M. 1,3; femina ድካምተ ፡ ጠባይዕ ፡ F.M. 3,3; አቅሞተ ፡ ጠባይዕ ፡ (sustentare vel servare naturam) F.M. 11,1; ተሐደሰ ፡ ጠባይዐ ፡ እንላ ፡ እመሕያው ፡ በትንሣኤሁ ፡ ለመድኅኒነ ፡ Abush. 4; እምጠባይዕ ፡ *naturâ* , *secundum naturam* , ut: እመ ፡ ውሕዘ ፡ እምኔሁ ፡ ዘርኦ ፡ ሥጋ ፡ እምጠባይዒሁ ፡ F.M. 14,8. b) *usurpatur de naturis Christi* ፡ እመቦ ፡ ዘይብል ፡ ፪ ጠባይዕ ፡ እምድኅረ ፡ ተዋሕዶ ፡ ውጉዘ ፡ ለይኩን ፡ Fid. Jac. Bar.; Leonis Papae ሃይማኖት ፡ እኪት ፡ ዘረሰዮ ፡ ለክርስቶስ ፡ ፪ ጠባይዓተ ፡ ወ ፪ ምክረ ፡ እምድኅረ ፡ ተዋሕዶ ፡ Sx. Masc. 7; የአምኑ ፡ በአሐቲ ፡ ጠባይዕ ፡ ዘእግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ ዘተሰብኦ ፡ Sx. Nah. 23; ኮነ ፡ ጠባይዐ ፡ ፍጡር ፡ አሐዶ ፡ ጽምረተ ፡ ምስለ ፡ መለኮተ ፡ ፈጣሪ ፡ Org. 3; de *essentia Dei*: ነጎሥሥ ፡ በተጎብሎ ፡ ጠባይዐ ፡ መለኮት ፡ Lud. e Mss. Colb. 2) a) *elementa vel principia rerum* ፡ እግዚአብሔር ፡ ፈጠሮ ፡ ለሰብእ ፡ እም ፬ ጠባይዕ ፡ Did. 25; Gad. Ad. f. 35; Lit. Joh.; Cod. Mus. Brit. VIII,1,a; Org. 1 (*quatuor elementa sunt መሬት ፡ ማይ ፡ እሳት ፡ ነፋስ ፡*); Deus Adamum creans ነሥኦ ፡ ፬ ጠባይዐ ፤ ፪ እምዘይትገሰስ ፡ ወ፪ እምዘኢይትገሰስ ፤ ፫ እምዘይትረኣይ ፡ ወ ፬ እምዘኢይትረኣይ ፡ Lit. Orth.; እሉ ፡ እሙንቱ ፡ ጠባይዓቲሁ ፡ ለአዳም ፡ Lud. e Mss. Colb. b) *temperamenta corporis humani*: አሕላም ፡ ይትወለዱ ፡ እምቲሳሔያተ ፡ ጠባይዕ ፡ አርባዕቱ ፡ sc. ጠባይዕ ፡ ማያዊ ፡, ነፍሳዊ ፡ (legas ነፋሳዊ ፡) ፡, መሬታዊ ፡, እሳታዊ ፡ Fal. f. 16 (vid. sub አንሳሕስሐ ፡ col. 327).

tabāyā°

Grébaut

ጠባይዕ ፡ *tabāyā°* «*natura, elementum, nature, un des quatres éléments*» Ms. Roma, Biblioteca Nazionale Centrale di Roma, Orientale 134, p. 143 Grébaut 1952, 346

Leslau

ጠባይዕ *tabāyā° natural disposition, nature, elements, essence* Leslau 1987, 587b

Bibliography

- Revisions
- Magdalena Krzyżanowska *added Gr and Les* on 15.8.2023
 - Magdalena Krzyżanowska *nesting*, on 9.7.2018
 - Andreas Ellwardt *last updated txt file and doc file of Lexicon* on 19.4.2017
 - Pietro Maria Liuzzo *exported from lexicon to XML* on 16.1.2017
 - Pietro Maria Liuzzo *updated lexicon XML file adding nested senses* on 16.1.2017
 - Andreas Ellwardt *updated txt file and doc file of Lexicon* on 22.11.2016